

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 04-04-23
Kenmerk: ADV/23 - 17071
Zaaknr: Z45040
Datum voorstel: 21-3-2023
Portefeuillehouder: wethouder mr. A. Mussche en burgemeester J. ten Kate
Informant: mevr. H. Burcksen

Onderwerp: Budget voor vluchtelingenstroom en incidentele technische begrotingswijziging

---

Voorstel

1. een budget voor het jaar 2023 beschikbaar te stellen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en deze kosten te dekken uit de algemene reserve voordat de middelen uit de bekostigingsregelingen voor de opvang van vluchtelingen beschikbaar zijn;
2. de te ontvangen middelen vanuit de bekostigingsregeling opvang van vluchtelingen toe te voegen aan de algemene reserve;
3. bovenstaande te verwerken middels de 11^e begrotingswijziging 2023 en in de meerjarenbegroting;
4. in te stemmen met de incidentele begrotingswijziging voor de opvang van statushouders.

Inleiding

Het jaar 2023 staat wederom in het teken van de opvang van vluchtelingen. Dagelijks stromen landelijk nog ontheemde Oekraïners in. De opvangplekken in het hele land en ook in de Veiligheidsregio IJsselland zijn op dit moment nagenoeg vol. Regio IJsselland heeft de opdracht gekregen om de capaciteit voor de gemeentelijke opvang (GOO) op te schakelen naar 3.700 plekken vanaf 1 juli 2023, op dit moment zijn er ruim 2.800 plekken beschikbaar.

Daarnaast zitten de asielzoekerscentra overvol, onder meer doordat er te weinig statushouders doorstromen naar reguliere woningen vanwege de woningnood. Statushouders zijn mensen met een verblijfsvergunning en hebben recht op een reguliere woning. Aangezien er geen woningen beschikbaar zijn wordt er landelijk uitgeweken naar tijdelijke huisvesting voor de statushouders om daarmee te voldoen aan de wettelijke taakstelling in deze. Zo ook in Staphorst. In januari heeft uw college besloten om voor dit doel een deel van het pand, bekend als Waanders aan de Rijksweg 12 in Staphorst, voor 2 jaar te huren.

Uitbreiding opvanglocatie Oekraïense vluchtelingen

Vanuit de Veiligheidsregio IJsselland is aangegeven dat elke gemeente zorg moet dragen voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen. De gemeente Staphorst wil daaraan invulling geven door extra woonunits te plaatsen naast de huidige opvang ten westen van de Staphorster Kerkweg, op de toekomstige woningbouwlocatie De Slagen. De omwonenden zijn geïnformeerd middels een brief en een inloopavond op 16 januari 2023. De benodigde omgevingsvergunning is inmiddels ingediend en verleend.

Op 10 januari 2023 bent u als gemeenteraad tijdens een “bijpraatsessie” geïnformeerd over de problematiek rondom de huisvesting van de Oekraïense vluchtelingen en de problematiek rondom de vluchtelingenstroom in de brede zin.

Op 14 juni 2022 is besloten om een krediet ad. € 1.390.650 beschikbaar te stellen voor de periode van 26 weken, op 20 december 2022 is besloten om het krediet uit te breiden en te verlengen tot en met 31 december 2022. Het totale krediet bedroeg € 1.939.540.

Voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen in het jaar 2023 is het noodzakelijk opnieuw een krediet beschikbaar te stellen voor de huidige opvanglocatie aan de Staphorster Kerkweg (fase 1 – 60 bedden), voor de vluchtelingen die verblijven in de particuliere opvang, op dit moment 88 personen, en voor de uitbreiding van de opvanglocatie aan de Staphorster Kerkweg (fase 2) met 66 bedden.

Stand van zaken opvang Oekraïense vluchtelingen

Leefgeld Regeling opvang ontheemde Oekraïne (RooO)

Vanaf 1 februari 2023 verandert het leefgeld voor eten, kleding en de extra toelage in de particuliere opvang. Met deze wijziging wordt de regeling meer in lijn gebracht met bestaande regelingen voor asielzoekers, statushouders en bijstandsgerechtigden. Daarnaast veranderen ook de regels voor werken en leefgeld. Zo is één van de nieuwe regels dat wanneer één van de gezinsleden van 18 jaar of ouder gaat werken, het leefgeld voor het hele gezin wordt stopgezet.

Terugkeermaatregelen derdelanders

In Staphorst verblijven op dit moment nog 7 derdelanders uit Oekraïne in de gemeentelijke opvang. Voor deze doelgroep met een tijdelijke verblijfsvergunning zou de tijdelijke bescherming per 4 maart 2023 beëindigen, deze termijn is met een half jaar verlengd. Op de opvanglocatie is veel aandacht voor deze doelgroep om de mogelijkheden te onderzoeken voor terugkeer naar het land van herkomst.

Onderwijs

Voor het schooljaar 2022/2023 is een specifieke uitkering voor Onderwijshuisvesting beschikbaar gesteld. Volgens het ministerie OCW is de instroom van Oekraïense ontheemden gestabiliseerd en kunnen vluchtelingen die vorig jaar zijn ingestroomd in het onderwijs worden meegenomen in de verdeelsleutel van het huisvestingsbudget. Daarmee is op dit moment een verlenging van de specifieke uitkering Onderwijshuisvesting niet meer nodig.

Op dit moment maken er ca. 40 kinderen gebruik van het onderwijs, dit is ondergebracht bij de Willem de Zwijgerschool en Pieter Zandt. De scholen komen in aanmerking voor de zogenoemde nieuwkomersbekostiging.

Daarnaast wordt er volwassenonderwijs aangeboden op de opvanglocatie door een vrijwilliger, bij het dienstencentrum door Deltion en in de bibliotheek door de Taalhuisdocent. Deze lessen worden voldaan uit de reguliere middelen voor volwasseneducatie en/of normbedrag voor opvang ontheemden Oekraïne. De gemeenten ontvangen in het jaar 2023 mogelijk een vergoeding voor de lessen Nederlandse taal aan volwassen Oekraïners.

In de algemene uitkering is een bedrag opgenomen voor het leerlingenvervoer van Oekraïense leerlingen. Van het leerlingenvervoer wordt nauwelijks gebruik gemaakt.

Zorgkosten

Zorg geleverd aan ontheemden uit Oekraïne met Burgerservicenummer wordt vergoed uit de Regeling Medische zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO) en de toegang tot zorg verloopt als gebruikelijk via de huisarts. Het reguliere aanbod kan inmiddels de grote toestroom van vluchtelingen niet meer aan. Hierop lopen inmiddels regionaal acties voor het realiseren van oplossingen. De individuele preventieve en publieke gezondheidszorg (waaronder JGZ, het rijksvaccinatieprogramma, COVID-19 vaccinatie) wordt door de GGD verzorgd.

Incidentele Technische Begrotingswijziging Opvang Statushouders

Middels een raadsbijeenkomst d.d. 10-1-2023 en collegebericht 653 van de lijst collegeberichten d.d. 14-2-2023 is u geïnformeerd over het besluit van het college om een deel van het pand, bekend als Waanders aan de Rijksweg 12 in Staphorst, te huren voor 2 jaar vanaf 1 april 2023 voor de tijdelijke huisvesting van statushouders om daarmee te voldoen aan onze wettelijke taakstelling in de huisvesting van statushouders. Vanwege de noodzaak van begrotingsrechtmatigheid biedt het college de raad, als procedure bij uitzondering, ter vaststelling deze incidentele technische begrotingswijziging aan.

Argumenten

1.1 De raad is budgetverantwoordelijk.

De uitvoering van de opvangregeling Oekraïense ontheemden is belegd bij de burgemeester en secundair bij uw college. In de uitvoering is er geen rol voor de gemeenteraad; zij heeft wel het budgetrecht en zal moeten besluiten over het beschikbaar stellen van middelen. Nu de opvang van Oekraïense ontheemden wordt voortgezet en uitgebreid is een aanvullend krediet nodig voor het jaar 2023.

4.1 Middels deze technische begrotingswijziging wordt voldaan aan de betreffende wet- en regelgeving.

Art. 189, lid 3 van de Gemeentewet:

“Behoudens het bepaald in art. 208 en 209 kunnen ten laste van de gemeente slechts lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties worden genomen tot de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht.”

Art. 5, lid 4 van de financiële verordening:

“Het college informeert de raad als ze verwacht, dat de lasten van een taakveld of een prioriteit de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een taakveld of een prioriteit de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. De raad geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten van het taakveld of de prioriteit, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.”

4.2 Begrotingsrechtmatigheid.

Voor de opvang van statushouders in een deel van het pand Waanders is in 2023 een incidenteel uitgavenbudget van € 408.500 en een opbrengstenbudget van € 364.200 nodig, in 2024 een uitgavenbudget van € 378.000 en een opbrengstenbudget van € 132.000 en in 2025 een uitgavenbudget van € 94.500 en een opbrengstenbudget van € 33.000 en dit te verrekenen met de algemene reserve. Deze bedragen zijn van een dergelijke omvang dat de begrotingsrechtmatigheid in het geding komt als deze budgetten niet door de raad beschikbaar worden gesteld.

Kanttekeningen

1.1 Mogelijk noodzaak tot verdere uitbreiding gemeentelijk opvang vluchtelingen Oekraïne.

Er is mogelijk sprake van een verdere uitbreiding van de gemeentelijke opvanglocatie (fase3). Voor deze uitbreiding zal opnieuw krediet beschikbaar gesteld moeten worden.

4.1 Afwijking van financiële verordening en de reguliere P&C-cyclus.

Met deze incidentele technische begrotingswijziging voor de opvang van statushouders wordt afgeweken van de financiële verordening en de reguliere P&C-cyclus, dit vanwege de uitzonderlijke (crisis)situatie waar we ons op dit moment in bevinden.

Risico's

De post beheer en beveiliging is hoog en kan mogelijk hoger uitvallen aangezien de ervaring moet leren hoeveel inzet van beheer en beveiliging nodig is.

Financiën (subsidies, belastingen)

Bij de start van de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne heeft het Rijk een normbedrag van € 100 per opvangplek per dag vergoed. Dit normbedrag is naar aanleiding van een onderzoek bekostiging opvang Oekraïners, dat in september 2022 is uitgevoerd, met ingang van 15 oktober 2022 verlaagd naar € 83 per opvangplek per dag. De huidige bekostigingsregeling loopt tot en met 28 februari 2023 en wordt verlengd.

In het jaar 2022 is er meer normvergoeding ontvangen dan dat er kosten zijn gemaakt. Voor het jaar 2023 verwachten wij een stijging van de kosten zowel op het gebied van energie als ook voor beveiliging en beheerderskosten als gevolg van loonstijgingen.

Het Rijk heeft in de bekostigingsregeling voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne opgenomen dat de gemeente er voor kan kiezen om af te rekenen op basis van het normbedrag of op basis van werkelijke kosten. Bij de verantwoording is gekozen voor afrekenen op basis van het normbedrag, het positieve verschil mag de gemeente houden en het voorstel is om dit toe te voegen aan de algemene reserve. Het doel is om deze reserve in te zetten voor toekomstige niet declarabele kosten voor opvang, huisartsenzorg, realiseren van nieuwe opvanglocaties voor het opvangen van vluchtelingen en/of statushouders.

In onderstaande tabel is een begroting voor het jaar 2023 opgenomen, hierin zijn benoemd de kosten voor de huidige locatie voor het hele jaar 2023, hetzelfde geldt voor de kosten voor de particuliere opvang. In de kolom uitbreiding locatie is rekening gehouden met een ingangsdatum van 1 april. De te verwachten inkomsten hebben betrekking op het totaal.

Begroting 2023	huidige locatie (12mnd)	uitbreiding locatie (9 mnd)	inkomsten SPUK (totaal)
Opvang ontheemde Oekraïners			
1: Transitiekosten uitbreiding locatie fase 2		€ 117.500	€ 117.500
2: Gemeentelijke opvangvoorzieningen (GOO)	€ 1.165.000	€ 1.232.500	€ 3.324.150
3: Particuliere opvangvoorzieningen (POO)	€ 260.000		€ 260.000
4: Normbedrag particuliere opvang	€ 189.000		€ 189.000
Huisartsenzorg, WMO- en Jeugdzorg, GGD	€ 30.000	€ 20.000	€ -
Leerlingenvervoer, volwassenonderwijs	€ 35.000	€ 25.000	€ -
Totaal	€ 1.679.000	€ 1.395.000	€ 3.890.650
Toevoeging algemene reserve			€ 816.650

ad 1: Transitiekosten hebben betrekking op het bouwrijp maken, de bouwkundige aanpassingen en het plaatsen van de units om de opvanglocatie geschikt te maken voor de opvang. Hierbij wordt deels rekening gehouden met een uitbreiding voor een 3^e locatie. Deze kosten worden door het Rijk op basis van werkelijke kosten vergoed.

ad 2: De normvergoeding voor de gemeentelijke opvang (GOO) bedraagt per 15 oktober 2022 € 83 per dag per opvangplek. De normvergoeding voor de 1^e locatie bedraagt € 1.817.700 voor het volledige jaar, voor de 2^e locatie bedraagt deze € 1.506.450 uitgaande van de ingangsdatum 1 april 2023. De kosten van de gemeentelijke opvang die hier tegenover staan zijn: kosten van huur, energie, schoonmaak, beveiliging, medewerkers in de opvanglocaties, inzet uren medewerkers en verstrekking leefgeld aan Oekraïners, deze kosten zijn voor het jaar 2023 geraamd op € 2.397.500.

ad 3: Financiële toelagen, bestaande uit het leefgeld en een wooncomponent, die Oekraïners ontvangen die verblijven in opvangvoorzieningen van particulieren, worden op basis van werkelijke uitgaven aan gemeenten vergoed. De te verwachten uitgaven bedragen € 260.000.

ad 4: Gemeenten ontvangen een normbedrag van € 210 per maand per persoon in de particuliere opvang waaraan een verstrekking is gedaan. Dit is de vergoeding voor uitvoeringskosten van gemeenten voor onder andere het verstrekken van financiële vergoedingen aan Oekraïners, inschrijving in de basisregistratie personen en het geven van informatie. De te verwachten normvergoeding bedraagt € 189.000.

De kosten voor o.a. WMO- en Jeugdzorg, bijdrage GGD, volwassenonderwijs en leerlingenvervoer worden niet vergoed middels een specifieke uitkering. Voor deze kosten ontvangen de gemeenten een bijdrage in de algemene uitkering.

Huisvestingskosten en opbrengsten aangaande de opvang van statushouders staan weergegeven in onderstaand overzicht. Dit overzicht heeft als uitgangspunt de opvang van 40 statushouders.

	2023	2024	2025
Huisvestingskosten:			
Huur incl gas/water/licht en techn. Onderhoud	283.500	378.000	94.500
Eenmalige verbouwingskosten	125.000	0	0
Totaal huisvestingskosten	408.500	378.000	94.500
Opbrengsten:			
Hotel- en acc. Regeling (HAR): 40 statushouders à € 8.280	331.200	0	0
Huuropbrengsten € 6.000 per maand	18.000	72.000	18.000
Opbrengst gas, water en electra	15.000	60.000	15.000
Totaal dekking	364.200	132.000	33.000
Per saldo	-44.300	-246.000	-61.500

We zijn nog in overleg met het COA en de provincie over eventueel aanvullende financiële middelen voor de tijdelijke huisvesting van statushouders. In het betreffende overzicht zijn alleen de inkomsten meegenomen die op dit moment zeker zijn. Binnen de middelen voor de opvang van vluchtelingen in brede zin is voldoende ruimte om het negatieve saldo voor deze huisvesting te compenseren.

Uitvoering

De uitvoering vindt reeds plaats.

Communicatie

n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

J. ten Kate , burgemeester.

M. Kragting-de Groot , secretaris.

De raad van de gemeente Staphorst;

Zaaknr. Z45040

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21-03-23

Gelet op:

de noodzaak voor de uitbreiding van de opvang van de vluchtelingen

B E S L U I T:

1. een budget voor het jaar 2023 beschikbaar te stellen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en deze kosten te dekken uit de algemene reserve voordat de middelen uit de bekostigingsregelingen voor de opvang van vluchtelingen beschikbaar zijn;
2. de te ontvangen middelen vanuit de bekostigingsregeling opvang van vluchtelingen toe te voegen aan de algemene reserve;
3. bovenstaande te verwerken middels de 11^e begrotingswijziging 2023 en in de meerjarenbegroting;
4. in te stemmen met de incidentele begrotingswijziging voor de opvang van statushouders.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Staphorst van 18-04-23

J. ten Kate

, voorzitter

S.M.H. Voortman

,griffier